

Posudek diplomové práce

Michal Pitín: Stezky v oblasti Pootaví (Ancient trails in the area of the Otava River),
Katedra dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Karlovy univerzity v Praze, Praha
2011, 169 stran

Práce M. Pitína je velmi důkladným textem, který je obtížnější posoudit bez příslušné obrazové dokumentace, a lze se tak vyjádřit pouze k textové části. Studium starých cest je nepochybně důležitým tématem. Je ovšem otázkou, zda přístup R. Květa jako zakladatele (a v podstatě jediné osobnosti) stibologie je jedinou alternativou. Nelze se zbavit pocitu, že stibologie tvoří ze starých komunikací pouze artefakt s ne vždy zřetelným kontextem. Podobně bychom mohli nahlížet i na již tradičnější kastelologii, která má však – vzhledem k badatelské základně – propracovanější metodologii. Tohoto omezení si je zřejmě M. Pitín vědom a doplňuje práci i o inspiraci kontextuálním přístupem V. Cílka. Didaktický přínos takto pojatého přístupu je zřejmý především z příslušné kapitoly Pedagogická část (s. 130-140).

Z drobných terminologických výhrad jmenujme pouze užívání zastaralého pojmu „hallstattská doba“ (s. 142, dnešní přepis je fonetický), nevyjasněnou a kolísající hierarchii lokalit „město/městečko“ (s. 77) či opakované užívání termínu „kmen“ v případě Doudlebů (s. 60, 143-145) bez kritického zdůvodnění.

U středověkých lokalit pak můžeme někdy pochybovat o statutu „města“ – výskyt Blatné v predikátu 1235 (s. 74-75) právní město spíše vylučuje, Mirovice jako „město“ z poloviny 12. století či před rokem 1200 (s. 77-78) jsou velmi nepravděpodobné a Střela jako autorem popisovaný hrad (s. 80) do výčtu měst zřejmě nepatří.

Vysvětlení by zasloužilo, proč se autor nezabýval podrobněji i lokalitami jiného typu, než jsou města, kromě hradů tedy především kláštery a jejich statky, zeměpanskými dvory či tržními osadami. Podobně lze vytknout i malý důraz na patrocinia či toponyma.

Inspirace pracemi R. Květa možná způsobila drobné nepřesnosti v Pitínově analýze pramenů. Názvy starých stezek se údajně nedochovaly z doby před 15. stoletím (s. 17, zde citace R. Květa), v dalším textu však M. Pitín uvádí název „Pragaticich via“ k roku 1088 či „via Boemorum“ k 1256 (s. 89, první uvedené není ovšem pojmenování cesty, ale určení místa). Jistou nekomplexnost lze pak shledat i v seznamu literatury i pokud připustíme, že výběr se soustředí především na jižní Čechy (schází např. práce J. Kudrnáče o Strunkovicích nad Blanicí).

Diplomovou práci Michala Pitína hodnotím i přes uvedené výhrady jako „výbornou“ a doporučuji k obhajobě, kde jistě objasní drobné nepřesnosti a zajistí si celkově výborné výsledné hodnocení.

PhDr. Petr Meduna, Ph.D.

Praha, 10. 1. 2012